

Dünyasını dəyişənlərin xatirəsinə

HƏSƏN AĞA ƏFRASIYAB OĞLU ADIGÖZƏLZADƏ

Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinə ağır itki üz verdi. Ömrünün 72-ci bəhannda, 2018-ci ilin aprel ayının 30-da Azərbaycanın görkəmli bəstəkar, əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor Həsən Ağa Adigözəlzadə Türkiyənin Bursa şəhərində gözənilmədən vəfat etdi.

Həsən Ağa Əfrasiyab oğlu Adigözəlzadə 23 yanvar 1946-cı ildə Bakıda çoxköklü və ziyalı ailədə anadan olmuşdur. Uşaqlıq illərindən musiqi ilə məşğul olmağa başlayır və Bülbül adına musiqi məktəbini bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Konseratoriyasına (indiki Ü.Hacıbəyli ad. BMA) bəstəkarlıq fakültəsinə qəbul olunur. Burada bəstəkarlıq üzrə o, iki nəhəng ustad bəstəkarların - əvvəlcə Qara Qarayevin, sonra isə Cövdət Hacıyevin sinfində təhsil alır və bu faktor Həsən Ağa müəllimin yaradıcılığında həm xalq musiqimizə münasibətində, həm əsl peşəkar musiqiçi olmasında çox böyük rol oynayır.

Təhsilini bitirdikdən sonra gənc bəstəkar fəaliyyətini ASSR Nazirlər Komitəsinin yanında Televiziya və Radio

uşaq verilişlərinin musiqi redaktoru kimi başlayır, sonra isə musiqi baş redaksiyasına keçir. Şəxsi bacarığına görə tezliklə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinə işləməyə dəvət edilir və orada o, 1979-1989-cu illərdə Repertuar-redaksiya kollegiyasının üzvü, sonradan isə baş inspektor vəzifəsinə təyin olunur. Həmin illərdə onun Mədəniyyət Nazirliyinin xətti ilə "Qopuz" xalq yaradıcılığı mərkəzi, ilk muğam mərkəzinin yaranmasında və fəaliyyətində böyük xidmətləri olub. Eyni zamanda Azərbaycanda və onun xaricində bir neçə folklor festivallarının keçirilməsinin təşkilatçısı məhz H. Adigözəlzadə olmuşdur. Ancaq təbii olaraq heç bir zaman onun yaradıcılıq fəaliyyəti kənarda qalmamışdır. 1974-1986-cı illərdə H. Adigözəlzadə Dövlət Dram teatrının təklifi ilə J.B. Molyerin, M.F. Axundovun, R. Ştralın, F. Məmmədovun yazdıqlar əsərlərə musiqilər bəstələmiş və həmin tamaşalar Naxçıvan, Gəncə, Mingəçevir, Lənkəran şəhərlərinin Dram teatrlarında illər boyu səhnədən düşmüşdür. Həmin 70-80-ci illərdə bəstəkar opera-oratoriya janrlarına müraciət etmişdir və onun, V. Cəbrayılzadənin sözlərinə yazılmış kantata, şair Hüseyn Arifin sözlərinə yazılmış "Azərbaycan" kantatası meydana çıxır. Bundan başqa o, H. Arifin, R. Zəkanın, F. Əliyevin sözlərinə mahnılar bəstələmişdir. Həmin əsərlərlə yanaşı, bəstəkar, kamera-instrumental janrına müraciət edərək: "Pastoral-yaylaq" fortepiano silsiləsi, nəfəs alətləri üçün kvintet, uşaqlar üçün fortepiano silsiləsi, xalq çalğı alətləri orkestrini üçün "Vətənimin rəngləri" suitası, mahnı və rəqs ansambli üçün "Vətən" suitası və digər əsərləri bəstələmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, H. Adigözəlzadə 1976-cı ildən SSRİ və Azərbaycanın Bəstəkarlar İttifaqının üzvüdür.

Azərbaycan xalq yaradıcılığının vurğunu H. Adigözəlzadə folklor musiqisinin toplanması və tədqiqatı ilə daima məşğul olurdu. Bununla bağlı o, dəfələrlə Beynəlxalq elmi konfianslarda, simpoziumlarda çıxış edərək, bir neçə dəyərli elmi-tədqiqat işlərinin müəllifi idi və bunların nəticəsi olaraq, 2005-ci ilin aprel ayında BMA-da "Azərbaycanda etnomusiqişünaslığın təşəkkülü və inkişafı" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etdi.

H. Adigözəlzadənin həyat və yaradıcılıq fəaliyyətinin son 30 ilə yaxın dövrü Türkiyə Respublikası ilə bağlı idi. O, 1991-ci ildən Türkiyənin Bursa şəhərindəki Uludağ Universitetinə dəvət alaraq, ailəsiylə birlikdə ora köçür və pedaqoji, bəstəkarlıq fəaliyyətini orada davam etdirir. Hər zaman öz bacarığı, mədəniyyəti, yüksək peşəkarlığı ilə tanınan Həsən müəllim, orada da seçilməyi bacarmışdır. Çalışdığı universitetdə o, tələbələrə ibarət kamera orkestrini və hər fakültədə xor təşkil etməyi bacarır. Həsən Ağa müəllimin iş fəaliyyətinə diqqət verilir və o, 1997-1998-ci illərdə Bursa şəhərinin Bələdiyyəsi tərəfindən musiqi üzrə məsləhətçi seçilir. Və onun rəhbərliyi ilə simfonik orkestr yaradılır. Həmin simfonik orkestrin ifasında müxtəlif bayram və tədbirlərdə Azərbaycanın görkəmli bəstəkarlarının əsərləri ifa olunur, eyni zamanda beynəlxalq festivalların açılışlarında maraqlı əsərlər səsləndirilirdi. Həmin universitetin xətti ilə o, müxtəlif ölkələrə səfər edir, hətta universitetlər arasında bağlanan sazişlərdə təcrübəli mütəxəssis kimi iştirak edirdi. Geniş ictimai, pedaqoji fəaliyyətlə yanaşı, Həsən Ağa müəllim davamlı olaraq, bəstəkarlıqla da məşğul olurdu və həmin dövrdə Türkiyənin musiqi mədəniyyəti üçün müxtəlif tərkiblər və janrlar üçün əsərlər, işləmələr, aranjemanlar, köçürmələr və orkestrləşmələr yaratmışdır. O, bir neçə Türk xalq mahnılarını işləyib dərslik şəklində Türkiyənin musiqi ictimaiyyətinə təqdim etmişdir.

Sonda Həsən Ağa Adigözəlzadə haqqında kiçik xatırlatmanı bir faktla tamamlamaq istərdim. 2015-ci ildə ona həsr etdiyim "Müasirlərimiz: Həsən Ağa Adigözəlzadə" adlı monoqrafiyam nə yaxşı ki, işıq üzü gördü və o, bu sevinci, həyatda olarkən yaşadı...

Həsən Ağa Adigözəlzadənin keçdiyi işıqlı və parlaq həyat yolu gənc nəsillərə nümunə olmalıdır. Onun əziz xatirəsi heç bir zaman qəlblərdən silinməyərək, daima yaşayacaq. Allah rəhmət eləsin!

Nuridə İsmayilzadə

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası

HƏSƏN AĞA
ƏFRASIYAB OĞLU
ADIGÖZƏLZADƏ